

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELOLÓS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 62.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessowfy-tér 7. száma alatti

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

A közélet és közellátás érdekében.

Makó, október 24.

A szablonos közigazgatási dolgok végzésén kívül legfőbb kötelessége a város hatóságának, hogy olyan intézményeket létesítsen, melyekből a polgárságnak közvetlen haszna legyen s amelyek által a lakosság nehéz megélhetésén, amennyire lehet könnyítsen.

Ezen intézmények közül ezidő szerint legégetőbb szükség van azokra, melyek a közéletet és általában a köz ellátását biztosítják s megakadályozzák azt a kiszoruló törekvést, amit az élelmiszerek áruba töcséjtésénél minden vonalon tapasztalunk.

Tűrhetetlenségig fokozódott az élelmiszerek drágasága. Kétszeres, háromszoros árt követelnek a piacon mindenért, s ha a hatóság közbe nem lép, nemsokára megérjük, hogy a szegény ember asztalára krumpli is csak ritkán kerül.

E súlyos helyzetet mi már régebben elő hoztuk. Folyton sürgettük a hatóságot, hogy tegyen valamit a közélet érdekében s felszólalásainknak, — ha sokára is — meg lett az az eredménye, hogy a város egy hatósági sertésvágó állított fel.

Alig egy pár nap óta áll ez a sertésvágó s már is egyszerű eredményeket produkál. Egy kiló husnál negyven-hatvan fillért takaríthat meg az a fogyasztó, aki a városi sertésvágó székben vásárol. Ez pedig nem kis dolog.

Igaz, hogy a hentesek haragszanak, berzenkednek a hatósági szék miatt, bár tudnának és tudják is, hogy annak felállítását kizárólag ők idézték elő és hogy a sertésvágó mennyire hasznos, mennyire bevált azt is legjobban ők bizonyítják azzal, hogy: haragszanak érte. Az a fényes eredmény amit a hatósági sertésvágó igazolt, kell, hogy a város előjáróságát a továbbiakra is serkentsen, ösztönözze. Nem szabad megállnia fél úton, s szabályozni kell még sürgősen a kenyér és tej árakat is, mert e két fő élelmi cikk ára nekünk, aránylag még a hus áránál is magasabb.

E tekintetben az lenne a megoldás, hogy a város felállítana

egyelőre egy kisebb üzemi kenyérsütődét és létesítene egy hatósági tejcsarnokot.

Mindkét üzem felállítása kevés költséggel könnyen megvolna valószínűsíthető és mindkét üzem kezelése a legegyszerűbb lenne, úgy hogy a kívánt ellenőrzést, egész teljességében végrehajthatnák.

Ha a város a hatósági kenyérsütődét felállítná, a kenyér árak tetemesen leszállnának s a kenyér minősége is bizonyára jobb lenne, mint a most hangzatos címeken forgalomba hozott kenyéré.

Arról, hogy egy hatósági tejcsarnok felállítása mit jelentene, talán beszélni is fölösleges, mert hisz mindenki tudja, hogy Makón milyen nehéz a tejet beszerezni és hogy milyen méreg árakon kell a legtöbbször rossz minőségű tejet megfizetni.

A városban és a tanyákon van elég tejtermelés, ezekből kikerülne a szükséges tejmennyiség, megrendelő, fogyasztó pedig annyit lenne, hogy aligha tudnók mind egyiket kielégíteni. Kockázat tehát nincs.

E két üzem előnyös voltával, s azoknak kezelésével részletesebben nem foglalkozhatunk, rá kell azonban mutatnunk még egy fontos kérdésre, amely a közellátás szempontjából szintén a legsürgősebb rendezést igényli.

A tüzelőanyag, a tűzifa beszerzésének kérdése az, amely körül szintén bajok vannak és a hol a hatóság közbelépése igazán jótétemény lenne.

Szükséges volna, hogy a hatóság jóval a téli idő beálltával nagymennyiségű tüzfát szerezne be s azt legalább a lakosság szegényebb osztályának a beszerzési áron eladná.

Tudjuk, hogy e téren már nehezebb az árak szabályozására befolyást gyakorolni, azonban a tüzelőanyag beszerzése tekintetében felhangzott bajokon az ilyen hatósági segítséggel nagyon sokat lehetne orvosolni.

Ezen kívül szükséges — s ez már a rendőrkapitány feladata — hogy különösen a téli évszakban a fátelpeket a legsűrűbben vizsgálják meg abból a szempontból, hogy a tüzelőfák szabályszerűen vannak-e ölekre rakva, a kiöleztetfa mennyiség megfelel-e a törvényes mértéknek.

Nem tudjuk mennyiben igaz, de annyi bizonyos, hogy lépten-nyomon lehet panaszt hallani, hogy a tüzelőfa ölekre rakása nálunk nem megfelelő.

A rendőrség ügyel fel a mértékek használatára, tehát köteleességénél fogva, a lakosság, de meg a kereskedők érdekében is vizsgálja meg időközönként a hasábos fának ölebe rakását, úgy a mint azt Aradon meg Szegeden is teszik.

Mind ez a mit emondtunk nem ró különös terhet a városra, de annál több hasznot fog hozni a lakosságra. Csinálják meg hát gyorsan, mielőbb ezeket a népjóléti intézményeket, meglássák, hogy a közigazgatásra is hasznos lesz.

Nincs nap panama nélkül

A cement panama.

Ujvidéki forrásból ma újabb vádak emelteknek Lukács László ellen. Az Ohrenstein Henrik báró vezetése alatt álló Beocsini Cementgyári Unió részvénytársaság és a görög keleti szerb egyház karlócai patriarkátusa között esztendőközön át pör huzódott, amely végül Ohrensteinék győzelmével végződött. A beocsini görög keleti szerb zárda több száz holdas birtokából harminc holdat évi 8000 korona bérösszegért béreltek Ohrensteinék. A harminc hold kincseket jelent, mert ott vannak azok a cementhegyek, amelyekből a beocsini cementfajok készülnek. Az olcsó bérlet kikötése az volt, hogy Ohrensteinék a bérleti idő leteltével a gyárat teljes berendezésével együtt átengedik a zárda tulajdonába.

Még Brankovics patriárka idejében történt, hogy Ohrensteinék mindenéren megakarták szerezni örökáron a cementhegyeket és 200.000 korona árat ajánlottak fel. Az 1897. évi, majd az 1912. évi kongresszus foglalkozott ezzel az ügyvel és kimondotta, hogy a vétel, melyet közben megkötöttek, törvénytelen és elhatározta, hogy pör után szerzi vissza a jogtalanul eladott birtokot.

A pörök egész sora indult meg ma ennek következtében és már kétségtelen volt, hogy rövidesen véget is ér a zárda teljes győzelmével, amikor állítólag megkezdő-

dött Lukács László szerepe. Hogy Ohrensteinék céljukat, a pör megszüntetésével elérjék a zárszabályhatályon kívül helyezésére volt szükség. Ezt elérték, mert Lukács László tényleg hatályon kívül helyezte az egyházi autómótiát. Ezek után Ohrensteinék ellen a pört visszavonták, megkötötték az új szerződést és Ohrensteinék a beocsini cementtelepekre kizárólagosságot kaptak. A zárda összesen 300 000 koronát kapott 20 év alatt és ezért megkapta a cementhegyeket és azt a kikötést, hogy a zárda másnak cement kiaknázására engedélyt nem ad. A vád ezek után az, hogy Lukács László Ohrensteinéknek nem tette meg ezeket a nagy és szövetséges, sőt törvénybe ütköző szíveségeket ingyen, hanem a pártkassza keresett, az volt a ragó, ami Lukács állítást megindította.

Némelyek akciója szerint Lukács be nem váltott ígéretéért Ohrenstein nagy összeget fizetett a pártkassza céljaira.

Arverés Thury szinigazgató ellen.

5200 koronáért kelt el a holmija.

Több ízben ki volt már tűzve Thury Elemérnek, a szerencsétlen véget ért makói — sopron — szombathelyi szintársulat direktorának vagyonára az arverés, azonban árverelő hiányában egyszer sem tartották meg az árverést.

Tegnap aztán végleg dob alá kerültek az ingóságok. Egy soproni hitelező tűzette ki az árverést és meg is tartotta, mert ez esetben akadtak árverezők is.

A nagyértékű ruha- és könyvtárat, a díszleteket és az egyéb kellékeket egy csoportban három szombathelyi ember vásárolta meg, ugymint Lackner József sórraktáros, Löwinger János fűszeres és Hérics Gusztáv vendéglős. Ezek szövetkeztek és az összes felszerelést együttesen 5200 koronáért vették meg.

Rajtuk kívül Sopronból volt itt egy árverelő, de ez visszavonult s nem reflektált a díszletekre, a melyek szakértők szerint 30-40 ezer koronát is megérnek.

A hitelezők a befolyt pénzből ugyan keveset látnak, mert a sok költség az 5200 korona tetemes részét felemészti.

Vendéglő áthelyezés.

Szives tudomására hozom a tiszteit közönségnek, hogy polgári vendéglőmet a volt csendőrlaktanya épületébe helyeztem át és azt a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően teljesen ujonnan a t. vendégeim rendelkezésére.

Állandóan a legtisztábban kezelt kitűnő hegyi borok és jó magyar konyha áll a t. vendégeim rendelkezésére.

Minden péntek este halpaprikás!

Tisztelettel B. Papp Antal vendéglős.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár október 25. Szombat Róm. kath. Krispin vt. Protestáns Margit Gőr. orosz október 12. Andrónik Nap köi 6 óra 34 perckor, nyugatik 4 óra 54 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható. Lényegtelen hőváltozás és északon elvélve csapadék várható. Sürgönyprognózis: Enyhe, északon elvélve csapadék. Déli hőmérséklet 14.3 C.

— **Meghívó.** Kérjük a makói megyebizottsági I. és II. kerületbeli választópolgárokat, hogy a hó 26.án vasárnap délután 4 órakor az új városi első olvasókönyvtár helyiségében tartandó értekezletre teljes számmal és okvetlenül jelenjenek meg. Tisztelettel a párt elnöksége.

— **A makói betörő királyt** nyolc évi fegyházra ítélték. Még élénk emlékezetében lehet a makói közönségnek az a nagyszabású rendőri esemény, midőn elfogta Szabó István betörőkirályt, aki az összes Magyarországi városokban vendégszerelt, mint az ékszeres boltok fosztogatója. Mikor Makón elfogták, a kerijében másfélmázsa súlyu ösztört — ezüst és aranyholmit találtak, amiket a betörő értékesíteni akart. Elfogatásakor valóságos harcot kellett vívni a rendőröknek az elszánt betörővel, akit végre is sikerült ártalmatlanná tenni. Ma ítélték a veszedelmes betörő felett a törvényszék s többszörös betörésért 8 esztendő fegyházra mérték rá. A veszedelmes betörő 1921. április 21-én fog kiszabadulni a börtönből, ha addig meg nem szökik. Addig hát nyugodtan lehetnek a makói ékszerészek.

— **Hazárdjáték a makói korcsmákban.** Az utóbbi időkben a makói korcsmákban igen sűrűn hazárdjátékokat üznek s ezzel sok kis existenciák utolsó filléréit is kizsebelik ügyes kártyajátékosok. A rendőrség sűrűn tart vizsgálót a korcsmákban s csaknem napról napra rájön ilyen visszaélésekre. Legu őbb Karácsonyi János, Báró Erdélyi-utcai korcsmájában rajtakapott a rendőrség egy nagyobb társaságot hazárdjátékon. A rendőrség lefoglalta a kártyabankot, 2 csomag kártyát s a tiltott játékot üzők ellen megette a följelentést. Egyben feljelentették a korcsmáros is, akinak korcsma engedély megvonását fogja szorgalmazni a rendőrség az illetékes hatóságnál. Ugyancsak a korcsmaengedély bevonását fogja a makói rendőrség szorgalmazni mindazon esetekben midőn a korcsmárosok részeg embereknek italt szolgáltatnak s hazárdjátékok megtírnek helyiségeikben.

— **A kilencedik parancsolat.** E cimen hatalmas drámát mutat be szombat este az Uránia színház, melyre felhívjuk különösen a makói közönség figyelmét. Teljes 3 felvonásos dráma ez, mely rendkívül gazdag hatásos s megható fordulatokban. Több mint 3000 méter hosszúságú filmen játszódik le ez a megrázó dráma, melynek főhőse egy csodálatosan szép asszony, akit férjétől megkiván és elcsábít egy ügyvéd. A nagyszerű dráma bizonyára nagy hatást fog kelteni s nagyon fog tetszeni a nézőknek.

— **Uj ügyvéd.** Fehér Mór dr., helybeli jogászfjúság egyik rokonszenves és szorgalmas tagja Marosvásárhelyt ma letette az — ügyvédi vizsgát. Az új ügyvéd Makón nyit irodát.

— **Iparosaink a betegsegélyző pénztár ellen.** Tudvalevő dolog, hogy a betegsegélyző pénztár óriási terheket ró a munkást tartó iparosokra és a betegsegélyző pénztár reformja érdekében országosan szervezkednek az iparosok. Makóváros iparosai ma délután népes értekezletet tartottak, melyen kimondták, hogy 15 tagu küldöttséggel keresik fel a minisztert, hol kérelmezik a betegsegélyző pénztár teljes megszüntetését.

— **A selyemtenyésztés érdekében.** A szegszárdi selyemtenyésztési felügyelőség ma a földmivélsügyi miniszter megbízásából az iránt kereste meg Makóváros képviselő-testületét, hogy a selyemhernyó tenyésztés érdekében két hold területet engedjen át a város. A kérelmet november havi közgyűlésén tárgyalja a város képviselő-testülete.

— **Nincs pénz iskolákra.** Az ország középiskoláinak vezetőit a közoktatásügyi miniszter érdekes rendelettel lepte meg. — Eddig, mind mostanig az volt a szokás és a rend, hogy a kulturálisminisztérium költségvetés alapján megállapított általányt bocsátott az állami középiskolák rendelkezésére. Az iskolai év végével nem ritkán nagyobb összeg felhasználatlanul maradt, amit az igazgatók tatarozásra, könyvek és más iskolai szerek beszerzésére fordították. A miniszter most 160.487. számú rendeletében kijelenti, hogy az állam jelenlegi pénzügyi helyzetére való tekintettel, nem tartja megengedhetőnek, hogy tárgyának folyó évi kezelését hitel-tulajpéssal zárják le. Megengedhetetlennek tartja ezt annál inkább, mert a törvényhozás az előző évi hittel szemben amugy is 27 millió koronával többet bocsátott a kultusz tárca rendelkezésére. — Elné fogva figyelmezteti a miniszter az iskolák igazgatóit, hogy engedély nélküli megrendelésektől és a rendelkezésre bocsátott általányok füllépésétől óvakodjanak, az általányok meg nem engedett felhasználásától pedig vagyoni felelősség alatt tartózkodjanak, még akkor is, ha a maradvány erre fedezetet nyújtana. A miniszter végül elrendeli, hogy az év végén felhasználatlanul levő maradványokat az 1897. XX. tc. 29. § értelmében szállítsák az állam pénztárába. — A rendelet az iskolákban nagy meglepetést keltett.

— **A Makói Jótékony Asztaltársaság** tagjait értesítjük, hogy elhunyt Fazekas János taglárunk temetésére az asztaltársaság helyiségéből szombaton d. u. fél 3 órakor indulunk. Elnökség.

— **Anyakönyvi hírek.** Házasságra jelentkeztek: Papp Imre Szabó Rozáliával. Elhalt: Fazekas János 51 éves korában.

Vasárnap este 10 órakor

tombola-estély a Korona kávéházban.

Egyönyörű szép és rendkívül értékes nyereménytárgyak lesznek kiarsolva.

Purcsi Károly hangversenye.

— **Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mim“ férfi gummi óvszer** 1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 4 korona. Portó 30 fillér. „Hez“, Budapest, VIII. Köfaragó-utca 7. Diszkrét szétküldés.

Esküvő a mütő-asztalon.

Megesküdött és azonnal meghalt.

A budapesti poliklinika operációs termében megrázó eset történt, még e vérhez és csak szenvedéshez szokott falak közt is egészen rendkívüli. Egy halálos beteg, ainek az állapota tegnap válságosra fordult, a mütőasztalon házasságot kötött jegyesével. Aztán elaltatták. Megoperálták. És ma — meghalt.

Krumesch Jakab, a tragikus férj, mindössze huszonegy éves. A felesége, Kalász Berta, tizenkilenc esztendő. Krumesch hivatalnok volt, tifusza esett, a tifusz következtében bészakadást szenvedett és a poliklinikán emiatt kezelték. Állapota tegnap válságosan súlyosra fordult és a beteg ezt megérezte. A reggeli vizitnél egyenesen megkérdezte az orvost:

— Doktor ur, ha szabad kérdeznem, őszintén mondja meg, milyen az állapotom?

— Bizony súlyos. Operálni kell.

Az orvos megkérdezte, hogy miért kérdezi. Krumesch megvallotta, hogy szerelmes, van egy jegyese, Kalász Berta nevű fiatal leány és van egy négy hónapos kis fia is és nem tudná elviselni, hogy anélkül haljon meg, hogy a jegyesét feleségül vette és a fiának nevet adott. Az orvosok meghatottan vették tudomásul a nagybeteg kívánságait és minden intézkedést megtettek, hogy teljesüljön, amit a beteg akar. Sürgősen értesítették a menyasszonyt, megszerezték a szükséges engedélyeket és elhoztatták a VII. kerületi anyakönyvvezetőt.

A betegszobában akarták megtartani az esküvőt és az operációt, amelynek szüksége pedig egyre sürgősebb lett, egy órával elhalasztották. Az anyakönyvvezető azonban még nem jöhetett, viszont az operációt se lehetett tovább halasztani, mert a bészakadás úgy terjedt és következményei olyan súlyosak lettek, hogy a beteg élete volt kockán minden halasztott perccel. Nem volt más tenni, a beteget felvitték a mütőterembe, hogy megoperálják. Az asszisztensek már hozzákezdtek az altatáshoz, amikor megjelent az anyakönyvvezető.

A beteg vőlegény a mütő-asztalon feküdt. A menyasszony zokogva állott mellette. Az anyakönyvvezető sietett a dolgozó, mert az orvosok nagyon sietteték az operációt. Néhány perc alatt meg volt az egész. Az esküvő után az orvosok, akik az előbb még esketési tanúk voltak, megoperálták a szerencsétlen férjét. Az operáció már nem segített. Krumesch Jakab ma reggel meghalt.

URÁNIA MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

Szombaton este 8 órakor és vasárnap délután fél 5 órakor és este 8 órakor

IX. Parancsolat.

Jules Mery híres regénye után 6 részben.

A budapesti „Omnia“ mozgóképalotában 1 hónapig volt műsoron

Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

Helyárok a rendesek.

A Kriván család.

Lefelé az élet lejtőjén.

A Kriván, illetve Kriván Dénes családját nem szükséges Makón külön bemutatni. Mindenki ismerte őket Makón, jobban mondva mindenki ismerte őket Csanádmegyében. Előkelő, gazdag, fényűző familia volt nem is olyan régen és az ő gazdagon terített asztaluknál számtalanszor igen jól érezte magát a makói intelligens társadalom nem egy, de igen sok tagja.

Különbön hogy ha feledésbe is ment volna egyeseknél e család emléke, felelevenítünk abból annyit, hogy Kriván Dénes körülbelül 30 évvel ezelőtt nyitotta meg ügyvédi irodáját Makón, mely már az első időkben is jól jövedelmezett és gyarapította a fiatal ügyvéd vagyont, mely már akkor is alig szorult gyarapításra, hiszen Kriván Dénes különben sem volt szegény ember. Szüleitől is tisztességes vagyont örökölt.

Mikor Bonnaz Sándor foglalta el Csanádmegye püspöki székrét, Kriván Dénes felhagyott ügyvédi gyakorlatával és a fényes és jobban jövedelmező püspöki jogtanácsosi állást foglalta el. Körülbelül ebben az időben nősült meg Kriván Dénes. Elvette Makóváros egyik legelőkelőbb családjának: a Földessy családnak tagját: Máriát.

Már e pontnál meg kell emlékezni arról, hogy Kriván Dénes nősülése után is folyton gyarapodott vagyoniul és tekintélyben egyaránt növekedett, bár viszont azt sem lehet tagadni, hogy a sors az ő rettenetes kegyetlenségével már ekkor kezdett erre a családra az ő borzalmas súlyával ránehezüdni.

A sors csapásait egész sorozatban lehetne leírni, de csak annyit említnék meg, hogy Kriván Dénesnek hasonló nevű 12 éves fia egy alkalommal atya vadászfegyverével játszott és agyonlőtte az egy évvel fiatalabb húgát: a szép Margitot.

Az egész város osztatlan részvéte nyilatkozott annak idején meg a szerencsétlen Kriván családdal szemben, melyről azt hitték, hogy nem hever ki soha ezt a nagy csapást. Krivánoknak azonban még több gyermekük is volt. Lassan-lassan ezekben lelte vigasztalását a katasztrófa által sújtott család. Ezután megkülönböztett gondtal, sőt mondhatni túlzásba mentek Krivánok a gyermekeik nevelésével. Elvitáztattalan, hogy fejedelmi nevelésben részesültek a gyermekek. Nemesak hogy vágyaik teljesítésében fékeztek volna őket, de volt a háznál angol, francia és német nevelőnő, külön zenemester és más egyéb professzor is. A gyermekek iskolába nem igen jártak. Otthon tanították őket és csak akkor lehetett őket látni, mikor négyes fogaton kikocsikáztak.

Bonnaz Sándort a csanádmegyei püspöki székből, mint arra már többen emlékeznek, Dessewffy Sándor követte. Ekkor Kriván Dénes nemesak mint jogtanácsos maradt meg a püspöki uradalomban, de az új püspök a teljes uradalom kormányzásával is megbizta.

Dacára annak, hogy most Kriván két állást is töltött be a püspöknél, szerencséje egyre jobban csuszott lefelé az életnek rá nézve nagyon is meredő lejtőjén. Másokért óriási összegeket fizetett ki Kriván Dénes.

Később megrendült Kriván Dénes egészsége is. Szellemileg betegedett meg Kriván. A püspök is elbocsátotta állásából, mikor visszavonult szülőhelyére: Csanádpalotára és ott mint beteg és hajtott kora ember ismét ügyvédi gyakorlatot kezdett. Ez az ügyvédi gyakorlat már nagyon rosszul vágott be. Az elmebajos Kriván óriási összegeket fizetett rá ügyvédi gyakorlatára.

Kriván később mint igen szegény ember halt meg egy alkalommal,

midőn Csánápalotáról Aradra utazott a vonaton.

Halála után családja ugyiszólván nyomorban maradt. A jó módhoz szokott asszony egymásután adta el ékszereit, ruháit, hogy éhező családjának egy darab kenyeret szerezhessen.

Mikor már nem volt semmi egyebe, mint a rajta való és a főuri nevelésben részesült gyermekek is elzülltek, Kriván Dénesné, mint arra Makón igen sokan emlékeznek, a makói szegényménházba került.

A sors csapásaitól meggyötört urinó csak pár hónapig élt a szegényménházban. Lelki szenvedéseitől csakhamar megváltotta a jótékony halál. Ismerősei jótékony adakozásából temették két évvel ezelőtt.

Kriváné halála után gyermekei elszéledtek Makóról. Mem lehetett őket látni, de akik ismerték, azok jól tudták, hogy komoly munkához nem szoktatott gyermekek az ország különböző városában züllenek.

Ma délelőtt egy nyurga és kihezott, kopott ruhájú fiatal ember tünt fel Makóváros főtérén. Akik látták és ismerték szüleit, mindjárt tudták, hogy ez Kriván gyerek.

Tényleg Kriván Zoltán volt. A család legbecézettebb tagja, kinek mielőtt Makóra ért, első dolga volt, hogy az alispánhoz ment, hol ugyiszólván nem is köszönt és így kezdte beszédét:

— Alispán ur, maga jó ember és a szüleit is ismerte, tegyen nekem egy szívességet. Protezsáljon be engem valamelyik elmeógyógyintézetbe.

Az alispán elcsodálkozott a fiatal ember beszédén és csak ennyit mondott:

— Az nem lehet fiam először azért, mert az elmeógyógyintézetek tulzsfoltak, másodsor azért, mert csak közveszélyes elmebetegeket vesznek fel és maga fiam nem közveszélyes.

A fiatalember egy pár percig tátován tekintett maga elé, majd kacagva azt mondta:

— Alispán ur! Ha én akarom közveszélyes vagyok és azzal felfordultak a fű szemei és örjöngeni kezdett. Alig tudták megnyugtatni.

Az alispán azonnal intézkedett, hogy a fiúval történiék valami.

Sok ilyen dolgot lehetne erről a szerencsétlen Kriván családról beszélni, de erről a szomorú kis történetből is lehet már következteteni az ókori bölcs ama mondására, hogy halála előtt senki sem lehet boldog.

Krivánék családja is boldog, tekintélyes volt Makón egykoron, de rájuk nehezedett a sors csapása és rohamosan haladt le, mint a kis viszszaemlékezés igazolja, a végpusztuláig az élet merev és sikamlós lejtőjén.

Nagy tombola-estély szombaton este az Otthon-kávéházban

Táncitanítási felhívás.
Az Érdeky tánciskolában az őszi táncanfolyam f. évi október hó 20-án kezdődik.

Ez uton értesítettnek az igen tisztelt szülők és a tánckedvelő ifjúság, hogy ezen a táncanfolyamon az eddigi táncokon kívül a legújabb táncok is, mint Boston, Twoo-Steep (tustep) taníttatni fognak. A beiratások már megkezdődtek.

A MAKÓI PIACRÓL.

Nem volt ma forgalom a piacon.

A zsidó ünnepek miatt ma igen csekély forgalma volt a makói piacnak, de forgalomtalan volt a budapesti gabonatőzsde is, ahol mult jelentésünkhöz képest az árak mit sem változtak.

A makói piacra ma igen kevés árut hoztak. A buza métermázsáját 1940 koronát fizettek. Budapestén 20.40 korona volt a buza métermázsájának ára.

A kukorica változatlanul 6 koronába került métermázsánként. Ennél magasabb ára aligha lesz az idén a csöves tengerinek.

A hagymapiac ma teljesen forgalom nélkül val volt. Csak névleges árat jegyezhetjük a hagymának. A vöröshagyma métermázsája 3 kor., 20 fillérbe, a fokhagyma métermázsája pedig 30 korona volt ma. Az üzlet irányzata megfelelő.

MILLIÓ használja

Köhögés

elnyájkásodás, katarus- és rekedtség, górcs- és számarköhögés ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák a „3 fenyővel”

6100 elismerő levél orvosok és magánemberektől, a mely igazolja, hogy hatása a legbiztosabb. A legolcsóbb és legizletesebb cukorka. 1 csomag 20 és 40 fill., 1 doboz 60 fillér.

Kapható Makón:
Ember József, Breuer Zoltán, Kudar Lajos, Jenei Székely Lajos, Sándor Zsigmond, Poór Endre gyógyszer-tárban, Popper Gyula főtéri drogériájában és Boros Károly gyógyszer-tárban Földéakon.

Dr. Diósszilágyi József ügyvédi irodáját
Hugyadi-utca 4. számú házban **megnyitotta.**

Vigyázat répa- és tökvágó gépek vásárlásánál!
Pontosan megfelelő kapható **Halász Á.** gépraktárában Kossuth-u. II. (Városi mázsaház mellett.)

Szerkesztői üzenet.

Többeknek Makó és Cs.-palota. Többszöri kérdézősködésükre — s a további kérdésnek elejét veendő — közöljük teljes névsorát azoknak, a kik legutóbb Tisza István elleni bizalmatlansági indítványra szavaztak. Szavaztak: Szilágyi Gyula, dr. Mogyoróssy Elek, Felpelger Andor, dr. Kolonics József, Kranz A. Herman, Justh Gyula, Zámboi János, Nagy Károly, Molnár Albert, K. Szabó József, Doktor Lajos, Kenéz István, Perneki András, Justh János, Zámboi Péter, Oszlár György, Nádházi Bertalan, Vertán Étele, Purgly János, Szilvássy Alajos, Lukács Imre, Szücs József, dr. Stenszky József, Piatér Miklós, Baur János, Lung Péra, Veress Sándor, Cz. Kiss Imre, Fürgé Mihály, Gulácsi József, Szentpéteri István, Marsi István, Orgovics Demeter, Szlavik János, Sojóczki Pál, Hallai István, Forgách Lajos, Könyves S. mu., Elek Lajos, Mikuska Imre, Miklós István, Mannheim Salamon, Farkas András, Baur József, Tódor István, Franyó András, dr. Dózsa Imre, Priskó Mihály, Toposi László, Veress Sámuel, Teltseh Adolf, Mágori Sámuel és dr. Kiss Pál.

Irodánkat
a gimnáziummal szemben Casino mellett levő **Tókey-féle házba helyeztük át.**
Hagymarészvénytársaság és Pollák Sándor gabonakereskedő.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a makói kir. járás-bíróság, mint hagyatéki bíróságnak 1913. évi O. 327/3 számú végzése következtében néhai Bund Henrik volt makói lakos hagyatékát képező és Makón 1913. október 6 án felvett leltárban 1—43 45—54 és 56—97 f. sz. a felsorolt és 1447. kor. becsült következő ingóságok u. m. butor, ruha, fehér és ágynemű, edények, és üvegek nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a makói kir. járás-bíróság 1913 ik évi O. 327/3. számú végzése folytán Makón I. Deák Ferencz u. 1. sz. a örökhagyó lakásán leendő megtartására 1913. évi okt. 28 ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendelotik.

Kelt Makón, 1913. évi okt. hó 23. napján.

Kuhn János,
kir. bir. végrehajtó.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei. (210)

38. fejezet.
Népámitás.

— A képviselőházat feloszlatják és nemsokára új választások lesznek. Miért ne próbálnék szerencsét? Pénzzel mindent kereszül lehet vinni.

Ha aztán bejutok a házba, tudom istenem nem lesz semmi baja a szövetségnek. Idejekorán értesülök minderről. Tagja leszek én is a kaszinónak, pertu beszélék a miniszterekkel, benső barátságot kötök magával a főkapitánynyal. Miért ne turakodnám a felsőbb körökbe? Ha baj támadna, gyorsan menekülhetnék, igaz ugyan, hogy világgraszoló botránnyal; de — ép bőrrel!

— Ne feledd barátom, hogy a képviselőválasztáshoz pénzen ki-ül bizonyos népszerűség is szükséges.

— Mesebeszéd! Egyszer beutazom a kerületet és győztem. Az asszonyoknak cs csebecse, keszkenő, gyűrű, fülöngfüggő; a férfiaknak bor, sör, pálinka — pénz! A gyermekeknek játékszer, cifra toll, zászló! Ezek megteszik a hást. Beszélni nem szükséges. Csak annyit kell mondani: „Pol. ártársak itt vagyok! Szolgálni akarok benneteket észszel, szívvel, s míg a zseben engedi, pénzzel!” Ezzel szemben a legékesebb programbeszéd is e törpül. A nép sregény, fizeti a sok porciót, napestig dolgozik, pénze soha sincs, de annál több a gyereke meg az adóssága. A néppel ma már lehet beszélni, csak pénzt lásson.

— Nem mindenütt, ellenveté Kobay. Szomorú volna, ha úgy lenne a mint te álitod. Épen a magyar nép az, mely hűséggel kitart elve mellett. Inkább leszurattja magát csendőrök által, de jussát nem enged. A pénznek csak a nagy városok szavazói közt van hatása. A városiak erkölcsé lazább s könyven megvesztegethetők. A vidéki nép, oh, az romlatlan és becsületes!

— Nem vitákozom veled, mert hiszen nem tudod, miként akarom a csatát kezdeni. Csak azt mond meg őszintén, a felsőbb körökben, hová te már mint Brandenburg gróf befurakodtál, irigység nélkül vezetgetnél e kezdetben?

— Irigység nélkül? Mit értek ez alatt? Csak nem hiszed, hogy képviselői állásodat irigyelni fogom? A képviselőházban többször megijedsz, mint én a Józsefköruti palotában. Aztán miért irigyelnél? Azért, hogy szabadon jársz? Hát én nem járok szabadon? ... Szavaidból azt következtetem, hogy nem bízol bennem teljesen.

Tudd meg egyszer s mindenkorra, hogy a világon csak ketőt irigyelek: a mások becsületét és — Pétsy Dénes feleségét!

— Mit? a Pétsy feleségét? Álmélikodott Szappanos.

Hiszen az bolond is, ellenséged is!

— Mindegy, de irigylen.

— És a mint nem lehetek többé becsületes és a mint nem lehet az enyém Pétsyém, épen úgy nem bánom, ha az egész világ a széllél fut versenyt!

— Nem félsz az istentől?
— Miért?

(Folyt. köv.)

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, pipe eszappan, kozmetikai, arc- és kézápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeket a legjobbat a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent „ILLATSZER ÉS HÁZTARTÁSI ÉRTESÍTŐNKET” melyet ingyen és bérmentve küld:

„HEZ” illatszer- és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben Budapest, VIII., Köfaragó utca 7 sz.

Férfi szövet eladás.

Legfinomabb angol gyapjuszövetek minden elfogadható legolcsóbb árban eladók. Gr. Vay-utca 19. sz. Schwarcz Miksa táncitanító ur házában. Ugyanott egy bolti helyiség és kétszobás lakás kiadó.

Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyölérnek olcsóbb árban. **Joó Sándorral** Szunyog-utca 42. ujszám a. Értekezni lehet

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, dercét, magdarát, tengeri darát és kását, valamint

fűszereket a legolcsóbb napi árakon.

Detailélarusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károlyval szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörlés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

Értesítés. A jó gyümölcsstermés folytán teljesen tiszta szilva pálinkákat 2 K. 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. Iritz Sámuel özv. cég. A valóságért a cég felelősséget vállal.

Fontos értesítés! Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából kénytelenek voltunk tetemesen megnagyobbitva áthelyezni: **Budapest, VIII., Köfaragó-u. 7. sz. alá,** ahol ezentúl mindennemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabbul elégíthetünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket i. t. vevőközönségünk b. pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentúl minden hónapban **egy ingyen bevásárlási napot rendezünk.** Minthogy ezen feltételeit itt részletezni helyszüke miatt nem lehet, kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatra bárhová ingyen és bérmentve megküldünk. **Cimünk: Parfümerie „H E Z” illatszertár és háztartási cikkek szaküzlete Budapest, VIII., Köfaragó-utca 7. szám.**

Mindenki muzsikálhat
WAGNER „HANGSZER-KIRÁLY”
különleges elsőrendű hangszereivel
BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 5. (Telefon)
Varázshégedű, felszereléssel 6 korona.
Csodaréztrombita, erős részben 6 kor.
Harmonika, tánc részére 10 korona.
Varázsfuvola, ajándékkal 4 korona.
Óriási beszélőgép, kottákkal 40 kor.
Javítási szakmühelyek
A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyéremmel és érdemkeresztrel kitüntetve. Fényképes árjegyzék ingyen. **Óvás! Ügyeljen a „WAGNER” névre és a 15-ös házszámra.**

Őszi és téli divat ujdonságok!

Női és leányka kosztümök, színes raglánok, plüsch- és bársony kabátok, pongyolák, aljak, bluzok, selyem, glott és lüster alsók, leány és női fehérneműk minden igényt kielégítő választékban raktárra érkeztek. **Eredeti párisi női kalapok. Alakításokat jutányosan vállalunk. Gyászcikkekben óriási választék!**

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában MAKÓN, Főter Otthon-kávéház mellett.

ÉRTESÍTÉS.
Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malázasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírt
SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT,
amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.
IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG
Kőbányai Polgári Sertőzde Részvény-Társaság főraktárosa.

ÉRTESÍTÉS. Saját termésű fehér és siller XX XX XX XX XX
HOMOKI BORT,
ugyszintén saját főzésű
TÜRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és erős RUMOT teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

Értesítem mindazokat, kik nálam hagymaföldet béreltek, hogy a földek október hó 28-án reggel lesznek a helyszínen kiosztva.
Figyelmeztetem a bérlőket, hogy ez alkalommal ne mulasszák el az október hó 1-én esedékes béreltrészről szálló nyugtájukat magukhoz venni, mert a föld csak azoknak lesz átadva, kik igazolni tudják, hogy az október hó 1-én esedékes fizetési kötelezettségüknek eleget tettek.
Návay Tamás.